UNIVERSITETET I BERGEN

Det medisinsk-odontologiske fakultet

Arkivkode:	Styresak III
Sak nr. 14/244	Møte: 29.01.2014

Orienteringssaker:

a) Referat fra komitémøte i REK Vest av 28.11.2013, lenke vedl.
b) Referat – Utvidet studieledelse, møte 04.12.2013, vedl.
c) Årshjul for fakultetsstyret vår 2014, vedl.
d) NOKUT-rapport – UiB, vedl. (ePhorte 11/13679)
e) Dekanen orienterer

21.01.2014/raho

a) Referat fra komitémøte i REK Vest av 28.11.2013, lenke vedl.:
https://helseforskning.etikkom.no/ikbViewer/Content/315856/Møtedokument%20.pdf

UNIVERSITETET I BERGEN
Det medisinsk-odontologiske fakultet

Møte i utvidet studieledelse – referat

Onsdag 4. desember 2013
kl. 13.15 – 15.00

Tilstede: Gottfried Greve, Arne Tjølsen, Jarle Rørvik, studentrepresentant ernæring (vara), Bente Moen, Alice Kvåle, Jutta Dierkes, Eva Gerdts, studentrepresentant odontologi (vara), Anders Bærheim, Ann-Kathrin Johansson, Morten Berge, Eivind Valestrand, Lone Holst, Kristin Walter (referent)

Forfall/ikke tilstede: Aslak Aslaksen, Espen Hartveit, Wubalem Kassahun, Vilde Skodvin, Marit Bakke

Sak 14: Internasjonalisering ved MOF – hvordan åpne vinduet mer mot verden?

Gottfried Greve orienterte om status ved fakultetet vårt på bakgrunn av tilsendt notat om internasjonalisering, bl.a. antall ut- og innreisende studenterpå de ulike studieprogram siste periode. Mange av punktene i handlingsplan for utdanning 2010-13 har blitt fulgt opp. Vi har fremdeles utfordringer med å få til gode utvekslingsordninger i studiene (f.eks. i farmasi) og å legge til rette for gode tilbud for innreisende studenter.

Alle programutvalgene skal ha en internasjonalt ansvarlig, som ikke bare har fokus på inn- og utreisende studenter men også på internasjonalisering av studieprogrammet. Hvordan kan vi ha en profil på programmet som passer internasjonalt?

Internasjonal dag avholdes 15. januar 2014. Oppfordring om å sende både vitenskapelige ansatte og studenter dit!

Punkter fra drøftingen;

- hvordan legge til rette for utveksling i 2-årige masterprogram? Vi trenger mere kobling forskning-utdanning, ha kortere kurs å tilby og mer skreddersydde samarbeidsavtaler
- innreisende studenter blir ofte isolert i boligsituasjonen sin (Fantoft). Vesentlig å få integrert studentene ved MOF, aktuelt å etablere egen studentgruppe (viser til Buddy Bergen). Det blir for lite med fadderopplegget som tilbys ved semesterstart.
- bygge opp strukturer for å ta imot kandidater innen spesialistutdanningen og PhD, vi må profesjonalisere oss og inkludere alle nivåene. Undervisning må tilbys på engelsk.

Oppfølging; *Lage en samling for de internasjonalt ansvarlige i programutvalgene våren 2014, og her må utvalgene sørge for deltakelse. Internasjonalt ansvarlige kontaktpersoner på instituttene er ikke like hensiktsmessig nå etter omorganiseringen av fakultetet.*

Sak 15: Mal for emneansvarlig – oppfølging av sak 3/13

Arne Tjølsen la frem justert versjon av mal for emneansvarlig.

Innspill:

- ønske om nærmere definisjon av hva et emne er
- «ansvar for eksamen» kan endres til «ansvar for vurderingsordningen»
- «pensum» må endres til «litteraturliste/pensuminformasjon» e.l.
- bør studieleder nevnes i ansvarslinjen for et emne? Hva med eksamens- og undervisningsutvalg (EUU) som fora?
- emneadministrasjon kan være noe forskjellig fra institutt til institutt - K2 har drøftet saken og vil heller utvikle en egen beskrivelse for en emneansvarlig
- beskrivelsen bør være mindre pliktorientert og mer på det overordnede plan. Burde inkludere noe om ressurser, gjøre rollen som emneansvarlig mer attraktiv og positiv
- savner punkt om utviklingsarbeid
- hvem kan være emneansvarlig og hvor store kan emner være?
- punktet «holde løpende dialog med studentene» er for lite spesifikt. Presisere at det f.eks. kan avholdes møte med tillitsvalgte

Diskusjonen munnet ut i enighet om at det i videre arbeid med mal for emneansvarlig må lages et rammeverk, hvor instituttene må fylle inn og få med lokale variasjoner. Malen er et særlig nyttig redskap for første gangs emneansvarlige, inkludert synliggjøring av frister.

Det må ses nærmere på hvilke oppgaver vitenskapelige med emneansvar har, kombinert med arbeidsoppgaver for de studieadministrativt ansatte. Samspillet må synliggjøres.

Utvidet studieledelse ønsket i tillegg at: 1) det tegnes en organisatorisk struktur for hvordan hele studiefeltet/utdanningsorganisasjonen ser ut – roller og ansvar, 2) det utarbeides en nettbasert oversikt over hvilke frister en emneansvarlig må følge opp og 3) at det blir tatt en ny runde med kravene til publisering av sensorveiledninger.

Sak 16: Høring om autorisasjon for manuell terapeuter

Alice Kvåle orienterte om programutvalg for helsefag sin behandling av høringen. Utvalget går ikke inn for egen autorisasjon. Her ved UiB tilbyr vi videreutdanning i manuell terapi til

en helsepersonellgruppe som allerede har autorisasjon. Flertallet ser dette i tråd med argumentene for offentlige spesialistgodkjenninger.

Det er ønskelig at vi sender videre argumentasjonen fra programutvalg for helsefag sammen med et oversendelsesbrev fra fakultetet innen fristen.

Sak 17: Funksjonsfordeling visedekaner for utdanning

Arne Tjølsen orienterte om notat for funksjonsfordeling mellom visedekanene, notat lagt frem for fakultetsstyret i november.

Det ble kommentert at beskrivelsen av visedekanenes rolle i forhold til programutvalgene bør endres; reformulere «overordnet ansvar for arbeidet i følgende programutvalg (..)»

Instituttene må orienteres om funksjonsfordelingen.

Sak 18: Møtedatoer våren 2014

Forslag til møtedatoer ble lagt frem; felles møter for utvidet studieledelse torsdag 20. mars og torsdag 8. mai. Det fremkom ønske om at ukedagene bør variere, f.eks. onsdag 7. mai i stedet for torsdag 8. mai.

Sak 19: Programutvalgsseminar ved MOF 4. – 5. februar 2014

Invitasjon til seminaret er nylig sendt ut, med påmeldingsfrist 10. januar 2014.

Kort gjennomgang av orienteringssakene. Det ble stilt spørsmål ved oppfølging av sak 40/13 fra Utdanningsutvalget; hvordan måle oppnådd læringsutbytte i evalueringer?

Fakultetsstyresaker MOF årshjul vår 2014

Ny kunnskap for bedre helse

Vår 2014

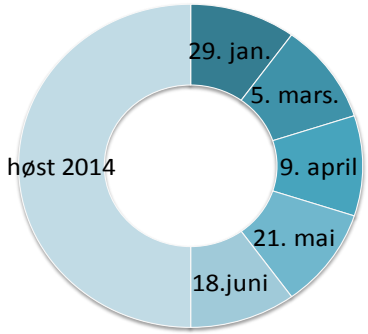

	Styresaker	O-saker
Jan.	• Budsjett – fordeling 2014 • Beslutning om oppnevning av komité • Bedømmelser av avhandling for ph.d-graden • Utsatt fratredelse for fast vitenskapelig ansatt	• Referater • Årshjul for fakultetsstyret vår 2014 • NOKUT-rapport – UiB
Mars	• Årsregnskap • Status – Ny studieplan i medisin • Strategiplan – status • Arealer – status • Fond og legater – status • Helseforskningslov – tentativt • Kjernefasiliteter – tentativt	• Referater • Årshjul for fakultetsstyret vår 2014 • Handlingsplaner – status
April	• Årsrapport HMS • Utdanningsmelding • Forskningsmelding • Forskerutdanningsmelding • Økonomirapportering	• Referater • Årshjul for fakultetsstyret vår 2014
Mai	• Økonomirapport pr. april 2014 • Prosesskartlegging – rekrutteringsprosesser • Vedtak om justert strategiplan 2015-2016 • Statusrapport (Ny RBO-modell, insentivordning for å fremme kvalitet i undervisningen)	• Referater • Årshjul for fakultetsstyret vår 2014
Juni	• Økonomirapport pr. mai 2014 • Sommerfullmakt • Fakultetsledelsens handlingsplaner 2014- 2016 - presentasjon. • Utdeling av priser på fakultetsdag 12. juni • Middag med fakultetsstyret	• Referater • Årshjul for fakultetsstyret vår 2014

Versj. 21.01.2014

Universitetet i Bergen

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen

Januar 2014

Kari Fasting
Tom Lindstrøm
Helge Salvesen
Hanne Harmsen
Magnus Malnes

Innhold

1 Evaluering av universiteters og høgskolers system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten 1

2 Kvalitetssikringssystemet og kvalitetsarbeidet ved Universitetet i Bergen 2

3 Fokus for evalueringen 4

3.1 Kvalitetssikring av forskerutdanningen ved UiB 4

3.1.1 Presentasjon 4

3.1.2 Komiteens drøftinger og vurderinger 6

3.2 Kvalitetssikring av integrert mastergradsprogram i farmasi 7

3.2.1 Presentasjon 7

3.2.2 Komiteens drøftinger og vurderinger 8

4 Konklusjon 10

5 Komiteens råd om videre utvikling av kvalitetsarbeidet 11

6 Vedlegg 12

6.1 Sakkyndig komités mandat 12

6.2 Dokumentasjon fra Universitetet i Bergen 13

6.3 Program for den sakkyndige komiteens hovedbesøk ved institusjonen 14

6.4 NOKUTs kriterier for evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen 16

1 Evaluering av universiteters og høgskolers system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten

I forskrift til *lov om universiteter og høyskoler* heter det at «Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet» (§ 2–1, (1)).

Kvalitetssikringssystemet er utdanningsinstitusjonenes redskap for å skaffe seg nødvendig kunnskap for å kunne vurdere kvaliteten i egne utdanningstilbud. Innenfor rammene av lov og forskrift er det institusjonene selv, som ut fra egen størrelse, faglige profil og andre forhold ved institusjonen, bestemmer hvordan systemet skal utformes.

I henhold til lov om universiteter og høyskoler er det NOKUTs oppgave å evaluere institusjonenes systemer for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten etter kriterier som organet fastsetter. NOKUT har gjennomført slike evalueringer siden 2003, og innledet våren 2009 sin andre runde med denne type evalueringer. Evalueringskriteriene er i andre runde i større grad rettet inn mot å vurdere institusjonenes bruk og nytte av kvalitetssikringssystemene.

NOKUT bruker sakkyndige komiteer i sine evalueringer. Komiteene skal vurdere hvorvidt institusjonene tilfredsstiller kravene til kvalitetssikring av egne studietilbud. En evaluering av et kvalitetssikringssystem er således ikke en faglig vurdering av innhold og kvalitet i de enkelte studier, men en evaluering av institusjonens systematiske arbeid for å sikre og forbedre slik kvalitet.

Den sakkyndige komiteen baserer sine vurderinger på dokumentstudier og på samtaler med relevante aktører ved institusjonen. Det gjennomføres to institusjonsbesøk. Under det innledende besøket diskuterer institusjonsledelsen og evalueringskomiteen status i kvalitetsarbeidet og innrettingen på evalueringen. Komiteens hovedbesøk ved institusjonen vil inneholde samtaler med ulike grupper og aktører. Komiteen kan her velge å gå mer detaljert inn i utvalgte deler av institusjonens kvalitetssikringssystem og kvalitetssikringsarbeid. Den sakkyndige komiteen som har evaluert systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Bergen har bestått av:

- professor Kari Fasting, Norges Idrettshøgskole (leder)
- professor Tom Lindstrøm, Universitetet i Oslo
- professor Helge Salvesen, Universitetet i Tromsø
- tidl. vicedirektør Hanne Harmsen, Københavns universitet
- student Magnus Malnes, Universitetet i Oslo

Seniorrådgiver Ole Espen Rakkestad i NOKUT har vært komiteens sekretær. Komiteen besøkte institusjonen 17. juni og 11.-13.september 2013. Ved hovedbesøket hadde komiteen samtaler med studenter, stipendiater, vitenskapelig ansatte, administrativt ansatte, representanter for forsknings- og forskerutdanningsutvalg, representanter for programutvalg, emneansvarlige og universitetets ledergruppe. Oversikt over tilsendt dokumentasjon og program for hovedbesøket er lagt ved. Før rapporten ble avlevert har institusjonen sett et utkast til rapport for å vurdere eventuelle feil eller misforståelser.

2 Kvalitetssikringssystemet og kvalitetsarbeidet ved Universitetet i Bergen

Universitetet i Bergen har ca. 14 000 studenter og ca. 3500 ansatte, og er Norges tredje største universitet. Universitetet har seks fakulteter og ca. 40 institutter og faglige sentre. Universitetet tok i 2012 opp studenter til i alt 181 studieprogram, fordelt på 24 årsstudier, 63 bachelorprogram, 72 toårige masterprogram, ti femårige masterprogram og to seksårige profesjonsprogram. Institusjonen tilbød i 2012 i alt 99 videreutdanninger. Av UiBs strategiske plan framgår det at institusjonen ser på stor faglig bredde som et kvalitetsfortrinn både for grunnforskning og forskningsbasert utdanning, men universitetet har samtidig konsolidering av studietilbudet som et hovedmål.

Rammene for systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Bergen er beskrevet i «Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia». Systemets elementer er i håndboka framstilt i 16 punkter (hvorav enkelte har underpunkter). Håndboka er et kortfattet dokument på 14 sider. Punktene er:

- studiekvalitetsdatabase
- roller i studiekvalitetsarbeidet
- studentdemokrati
- rekruttering, informasjon og mottak av nye studenter
- programsensorordning
- ekstern sensur
- delstudium ved utenlandske universiteter
- læringsmiljø
- *Ugleprisen* (intern pris for utdanningskvalitet)
- *Program for evaluering og kvalitetsutvikling (PEK)* (fakulteter og institutter kan søke programmet om midler til studiekvalitetsprosjekter)
- rammevilkår
- evaluering av undervisningstiltak og studietilbud
- årlig revisjon av studietilbud og informasjon til studentene
- utdanningsmelding
- oppretting og nedlegging av studietilbud

Universitetet driver systematisk evaluering på emne- og programnivå, og håndboka gir føringer for hvordan evalueringene skal gjennomføres. De emneansvarlige har ansvar for evalueringen av sine emner, mens leder for programutvalg/-styre har ansvar for programevalueringene. Rapporter fra evalueringene på begge nivåer legges inn i en studiekvalitetsdatabase som er tilgjengelig på universitetets nettsider. Studentene henvises til denne basen for informasjon om resultatene fra evalueringene.

Minst 1/3 av de emnene som undervises på universitetet skal evalueres hvert år. Hvert fakultet avgjør hvilke emner som skal evalueres. Evalueringene skal minst omfatte:

- «studentevaluering av emnet, gjerne som undervegsevaluering
- ei vurdering av om framdrift og opplegg for emnet er i samsvar med dei fastsette måla, kommentarar til studentevalueringar og eventuelle andre former for evaluering, og forslag til

tiltak for vurdering av samanhengen mellom fastsett læringsutbyte og undervisnings- og vurderingsformene i emnet
- omtale av arbeidet med oppfølging av tidlegare evalueringar»

Alle programmer (her inkludert avsluttende deler av profesjonsutdanninger, og fag- og disiplinstudier) skal i henhold til håndboka evalueres minst hvert femte år. Det er fakultetene som avgjør hvilke programmer som skal evalueres. Evalueringene skal normalt være «ei sjølvevaluering», men evalueringene kan også inneholde eksterne innslag gjennom fagfellekomiteers vurdering eller vurdering utført av programsensor. Håndboka angir at evalueringene bør omfatte vurderinger av:

- studieprogrammet sin profil og struktur, førekomst av felles undervisning og emne spesielt utvikla for studieprogrammet, høve til studieopphald i utlandet, faglege og sosiale aktivitetar
- om val av undervisnings- og vurderingsformer er i tråd med fastsett læringsutbyte for studieprogrammet
- praktisk gjennomføring
- søkjartal/studieplassar, gjennomføring, strykprosent og fråfall
- karakterfordeling
- ressurstilgang
- kommentarar til studentevalueringane
- studieinformasjon og dokumentasjon
- tilgang til digitale ressursar/hjelpemiddel
- institutt/programleiar si vurdering og forslag til forbetringar

Alle fakulteter og institutter ved UiB utarbeider årlig en rapport («Utdanningsmelding») om utdanningsvirksomheten, og disse ligger til grunn for en samlet utdanningsmelding for institusjonen. Håndboka angir retningslinjer for hva instituttene og fakultetenes meldinger skal inneholde. Om universitetets samlede utdanningsmelding heter det bl.a.: «Denne meldinga skal gje ei samla og overordna vurdering av studiekvaliteten ved institusjonen, samt ei oversikt over opplegget for og tiltaka i kvalitetsarbeidet.» Og videre: «…gje framlegg om tiltak og tema for vidareutvikling komande år. Dette gjev grunnlag for ressursstyring og prioriteringar i komande budsjettår på institutt-, fakultet- og institusjonsnivå». Utdanningsmeldingen behandles i universitetets (sentrale) utdanningsutvalg og deretter i universitetsstyret.

I tillegg til utdanningsmeldingene utarbeider fakultetene også årlige forskningsmeldinger (siden 2007) og forskerutdanningsmeldinger (siden 2008). Disse meldingene er ikke omtalt i «Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia», men ligger, som for utdanningsmeldingene, til grunn for tilsvarende meldinger på institusjonsnivå. Forskerutdanningsmeldingene ble innført som en oppfølging av universitetets «Handlingsplan for forskerutdanning 2008-15».

Prosessene for opprettelse og nedlegging av studietilbud er relativt inngående beskrevet og regulert i håndboka. For opprettelse av nye emner og nye studieprogram er hver av arbeidsoppgavene i prosessene tilskrevet særskilte ansvarlig(e) instans(er), bidragsytende instans(er) og godkjenningsinstans(er). For prosessen for opprettelse av nye studieprogrammer er det dessuten utarbeidet et årshjul som angir arbeidsoppgavenes kronologi og plassering i kalenderåret. Opprettelse av nye fellesgrader/felles studieprogram, nye etter- og videreutdanningstilbud, samt nedlegging av studieprogram, er omtalt i egne avsnitt. Fakultetenes ønsker om opprettelse og nedlegging av studietilbud introduseres i fakultetenes årlige utdanningsmeldinger.

3 Fokus for evalueringen

I forbindelse med det innledende besøket ved Universitetet i Bergen diskuterte evalueringskomiteen ulike aktuelle innretninger av evalueringen. Komiteen fant å ville gå nærmere inn på to områder:

1) kvalitetssikring av forskerutdanningen
2) kvalitetssikring av integrert mastergradsprogram i farmasi

Motiveringen bak valget av 1) var særlig å se på hvordan UiB, som et forskningstungt universitet, ivaretar kvalitetssikringen av forskerutdanningen, når denne *ikke* formelt dekkes av institusjonens kvalitetssikringssystem. Komiteen valgte å se på kvalitetssikringen av forskerutdanningen som sådan – ikke avgrenset til utvalgte fakulteter. En liknende begrunnelse lå bak valget av fokusområde 2), i det komiteen ville se nærmere på kvalitetssikringen av et tverrfakultært program. Mastergradsprogrammet i farmasi inneholder emner som tilbys fra flere fakulteter, hvilket potensielt kan gjøre kvalitetssikringen mer krevende enn ved programmer som ligger under ett fakultet.

3.1 Kvalitetssikring av forskerutdanningen ved UiB

3.1.1 Presentasjon

I 2012 ble det avlagt 251 nye doktorgrader ved Universitetet i Bergen. 53 % av doktorandene var kvinner og 35 % utenlandske statsborgere. Kvalifikasjonsrammeverket ble implementert i forskerutdanningen ved UiB i 2012, og læringsutbyttebeskrivelsen formulerer hvilken kunnskap, hvilke ferdigheter og hvilken generell kompetanse en doktorgradskandidat fra UiB skal ha etter endt doktorgradsutdanning.

All doktorgradsutdanning ved universitetet reguleres av en felles doktorgradsforskrift som i sin nåværende utgave ble vedtatt av universitetsstyret 20. juni 2013. Forskriften slår fast at «Ansvaret for gjennomføringen av ph.d.-utdanningen er delegert til fakultetene innenfor deres respektive fagområder». Ved siste revisjon av forskriften uttalte universitetsdirektøren i sakspapir til universitetsstyret bl.a.: «Forskriften gir rom for skjønnsmessige vurderinger i enkelte bestemmelser, men ikke slik at det gis en generell hjemmel for å gi utfyllende regler. Universitetet skal ha en felles forskrift for ph.d.-graden.».

Et sentralt trekk ved forskerutdanningen ved UiB er de i alt ca. 25 forskerskolene som er etablert ved fire av fakultetene (matematisk-naturvitenskapelig, humanistisk, psykologisk og medisinsk-odontologisk fakultet). Det store flertallet av skolene er UiB-interne, mens 5-7 karakteriseres som nasjonale. Forskerskolene skal gi stipendiatene «… tilgang til et større nettverk av ph.d.-kandidater og deres veiledere, i tillegg til ytterligere internasjonale nettverk». På UiBs hjemmesider heter det videre at: «Hovedaktiviteten i en slik skole vil være intensive ph.d.-kurs, med høyt kvalifiserte undervisere, seminarserier og diskusjoner». Forskerskoleordningen ved UiB ble gjenstand for en intern evaluering i 2011, hvilket blant annet resulterte i at det ble etablert kriterier for opprettelse av nye skoler.

Doktorgradsforskriften henviser eksplisitt til kvalitetssikring i § 4, «Kvalitetssikring av opplæringsdelen», der det heter: «Fakultetene skal kvalitetssikre emnene i ph.d.-utdanningens opplæringsdel i tråd med retningslinjene for kvalitetssikring av emner på bachelor- og masternivå. Se Håndbok for kvalitetssikring av universitetsstudier». Retningslinjene for kvalitetssikring av emner er

omtalt i kap 2 ovenfor. Forskriften gir dessuten nærmere bestemmelser om innholdet i andre kvalitetssikringselementer som framdriftsrapportering (§9) og midtveisevaluering (§6.3). Ph.d.-kurs som gjennomføres ved andre enheter enn UiB kan rimeligvis ikke kvalitetssikres direkte, men de skal vurderes og være godkjent av institutt eller fakultet senest 6 måneder før disputas.

I § 9, «Rapportering», heter det om framdriftsrapporteringen: «I løpet av avtaleperioden skal ph.d.-kandidaten og hovedveileder, hvert år levere separate skriftlige rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen. Rapportene skal sendes til og godkjennes av fakultetet eller av andre enheter som fakultetet har delegert dette til». Et elektronisk system for framdriftsrapportering ved forskerutdanningen ble etablert i 2010, og systemet vurderes av fakultetene som velfungerende.

Alle ph.d.-kandidater skal gjennomgå en midtveisevaluering, men fakultetene avgjør selv hvilken form denne skal ha. Forskriften fastsetter at evalueringen «… har som hovedformål å hjelpe ph.d. –kandidaten, ved å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt å gi innspill som kan øke kvaliteten i arbeidet. […] Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere som innenfor ph.d.-kandidatens eget fagfelt og/eller tilgrensende fagfelt».

Kravene til ph.d.-kandidatenes veiledning er nedfelt i forskriftens § 6. Om veiledningens innhold heter det i § 6.2 at veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling, og at «Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i ph.d. –kandidatens arbeid og vurdere den i henhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan…». Universitetet tilbyr en «Modul i forskningsveiledning (ph.d.)» som en del av basisutdanningen i universitetspedagogikk og i noen fagmiljøer er det opprettet møteplasser der veiledere kan utveksle erfaringer og utvikle sin veiledningspraksis.

For administrativ oppfølging av stipendiatene har institusjonen dessuten ph.d.-koordinatorer ved alle fakulteter. På universitetets hjemmesider er det laget en liste over koordinatorene og de faglige ledernes ansvar og forpliktelser overfor stipendiatene. Blant momentene på lista er:

- assistanse ved vanskeligheter i veiledningsforholdet – om nødvendig til skifte av veileder
- mulighet for hjelp med grunnleggende rettigheter og kontakt med forskningsmiljø for ph.d.-kandidater med annen arbeidsgiver enn UiB
- veiledning i bruk av StudentWeb som informasjons- og registreringsverktøy
- hjelp med å påse at «hovedveileder og medveileder har blitt utpekt innen rimelig tid, og at alle veiledere møter de kvalifikasjonene som er slått fast i henhold til nasjonalt regelverk.»

Universitetet i Bergen arbeider med relevanskvaliteten i sine utdanninger gjennom flere ulike kanaler. Kontoret for samfunnskontakt hjelper eksterne parter med å komme i kontakt med de rette personene/enhetene på universitetet og bistår egne miljøer i kontakt med eksterne aktører ved behov. Rektor og representanter for studentparlamentet sitter sammen med eksterne representanter i Rådet for samfunnskontakt, som gir råd til universitetet om kontakten med nærings-, samfunns- og kulturliv. Kontakten mellom universitetet og dets tidligere studenter ivaretas av alumniorganisasjonen «UiB alumni», som i 2014 skal arrangere alumnusdager for første gang. Eksterne kontakter skal bl.a. bidra til å «identifisere kompetansebehov innenfor forskning og utdanning» , og således gi et bidrag til økt relevans for UiBs utdanninger. Av særlig betydning for ph.d.-kandidatene er ellers den eksternt utførte kandidatundersøkelsen «Nye muligheter på arbeidsmarkedet for doktorgradskandidater» fra 2012.

3.1.2 Komiteens drøftinger og vurderinger

Forskerutdanningen ved Universitetet i Bergen omfattes ikke av institusjonens system for kvalitetssikring av utdanningen, og etter hva den sakkyndige komiteen forstår eksisterer det heller ikke planer om å inkludere den i overskuelig framtid. Etter komiteens vurdering arbeides det likevel godt og systematisk med kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av utdanningen. En viktig årsak til dette er de kvalitetssikringselementene som bygger på momenter fra kvalitetssikringshåndboka: et fast system for emneevaluering (for de emnene i ph.d. –utdanningens opplæringsdel som gis ved UiB) og et tydelig format for en årlig forskerutdanningsmelding med innsamling og analyse av resultater, samt vurdering av gjennomførte tiltak og prioritering av nye.

Det er komiteens klare inntrykk at systemet med elektronisk framdriftsrapportering fungerer godt og har en viktig kvalitetssikrende funksjon. At doktorgradsstudent og veileder rapporterer uavhengig av hverandre bidrar til å åpne veiledningsrelasjonen og kan gi tredjepart viktig informasjon om kvaliteten i veiledningsforholdet.

Komiteen har merket seg at enkelte har kritiske innvendinger til midtveisevalueringen når denne kan ha karakter av å være en minidisputas der kandidaten kan forberede en presentasjon som får en positiv bedømmelse, delvis uavhengig av den reelle status for kandidatens doktorgradsprosjekt. Komiteen ser at denne innvendingen kan ha noe for seg, men registrerer samtidig at ordningen vurderes som til dels svært positiv av kandidatene selv, og at evalueringen som regel omfatter et element av at kandidaten skal dokumentere reell progresjon i forhold til prosjektplanen (hva som faktisk er gjennomført av vitenskapelig aktivitet, publikasjoner o.a.).

De formelle rammene rundt veiledningssituasjonen – oppnevning, framdriftsrapportering, regler for innhold m.m. – framstår som tilfredsstillende, og legger grunnlag for at alle ph.d.-kandidater ved UiB kan få veiledning av god kvalitet og tilstrekkelig omfang. Komiteen ser det som prisverdig at det har vært tatt grep for å bedre veiledningskompetansen i forskerutdanningen i de senere år, men noterer seg samtidig at behovet for ytterligere veilederopplæring er en gjenganger også i de siste forskerutdanningsmeldingene fra så nær som alle fakulteter. Eksempelvis skriver Det medisinsk-odontologiske fakultet i meldingen for 2012 at «Med stadig flere kandidater (…), får vi også flere uerfarne veiledere. Samtidig blir kravene til ph.d- utdanningen mer formaliserte, og det skaper stort behov for opplæring både for disse, og for erfarne veiledere som møter nye krav og som trenger påfyll og inspirasjon for å utvikle seg videre». Universitetets sentrale forskningsutvalg uttaler i den samlede forskerutdanningsmeldingen for 2012 at mange ph.d.-veiledere ønsker å ta den omtalte modulen i forskningsveiledning, men at kapasiteten er begrenset. Etter komiteens syn bør institusjonen ganske raskt ta tak i denne situasjonen og vurdere løsninger for å øke kapasiteten. I neste omgang bør universitetet vurdere hvorvidt denne eller tilsvarende opplæring bør gjøres obligatorisk for alle nye veiledere.

Mange enheter og funksjoner er involvert i oppfølging og kvalitetssikring av forskerutdanningen. I tillegg til det sentrale forskningsutvalget for universitetet, finnes det som regel forsker- og/eller forskerutdanningsutvalg både på fakultets- og instituttnivå. Dertil kommer forskerskolene ved fire av fakultetene, samt programutvalg for forskerutdanningen som eksisterer enkelte steder. Faglige ledere, administrative ph.d.-koordinatorer, stipendiatutvalg o.a. er også involvert i utdanningen i ulike roller. Komiteen synes å se en desentraliseringstendens i dette bildet, der stadig flere institutter har fått egne forsknings-/forskerutdanningsutvalg og der disse gjennomgående har fått flere oppgaver delegert fra fakultetsnivået. Mangfoldet av aktører i forskerutdanningen innebærer samtidig i noen grad at samme

oppgave ved ulike fakulteter ivaretas av ulike organer. Etter komiteens vurdering er ikke dette nødvendigvis et problem, og er trolig til dels et resultat av at fakultetene er ulike i størrelse og organisering. Komiteen vil likevel anbefale universitetet å la fakultetene se til hverandres løsninger for om mulig å lære av organisasjonsmessig «best practice». En mer ensartet praksis mellom fakultetene med hensyn til organisering, roller, navn på organer og oppgavefordeling vil ventelig også gi en gevinst i tydelighet og oversikt på institusjonsnivå.

Komiteen har merket seg at når det gjelder opptak til doktorgradsprogrammene, så er det ulike karakterkrav på de ulike fakultetene. Komiteen vil likevel anbefale at UiB også på dette området vurderer en mer ensartet praksis, slik at karakterkravet for å bli tatt opp på et doktorgradsprogram ved UiB blir det samme for alle søkere.

Etter komiteens vurdering er forskerutdanningsmeldingene gode dokumenter som framstiller viktig kvalitetsinformasjon på en god måte. DBH-data er brukt i framstillingen av de mest sentrale styringsparameterne i forskerutdanningen. Institusjonens melding bygger på fakultetenes meldinger som i sin tur bygger på instituttenes forskerutdanningsmeldinger. Fakultetene har i sine rapporter dessuten besvart spørsmål om konkrete kvalitetstema fra universitetsledelsen.

3.2 Kvalitetssikring av integrert mastergradsprogram i farmasi

3.2.1 Presentasjon

Det integrerte mastergradsprogrammet i farmasi er et femårig profesjonsstudium, der både Det medisinsk-odontologiske og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet bidrar med undervisning og forskning. Profesjonsstudiet i farmasi gir grunnlag for autorisasjon som provisorfarmasøyt. Farmasøyter jobber i dag særlig med rådgivning, undervisning, forskning, og ledelse av apotek og annen legemiddelrelatert virksomhet. Det tas opp ca. 25 studenter pr år til det integrerte mastergradsprogrammet i farmasi ved Universitetet i Bergen.

Profesjonsstudiet i farmasi (profesjonsstudium/integrert mastergradsstudium brukes her om hverandre) ble etablert ved Senter for farmasi direkte under universitetsledelsen ved Universitetet i Bergen i 2003. I 2011 ble utdanningen formelt knyttet til Det medisinsk-odontologiske fakultet og lagt under Klinisk institutt 2 – dog med rett til å forvalte eget budsjett. Senter for farmasi jobber i dag først og fremst med samhandling mellom de involverte fakultetene. Senteret ledes av en styringsgruppe, der dekanene og fakultetsdirektørene ved Det medisinsk-odontologiske fakultet (MOF) og Det matematisk-naturvitenskapelige (MNF) fakultet, og instituttlederne ved Klinisk institutt 2 og Kjemisk institutt (KI) sitter. Senterleder ved Senter for farmasi er sekretær for styringsgruppa.

De fleste emnene som inngår i det integrerte mastergradsstudiet i farmasi undervises til flere studentgrupper samtidig (f.eks. kan odontologistudenter, ernæringsstudenter og farmasistudenter følge undervisningen i samme emne samtidig), og to fakulteter bidrar med emnene i studieplanen. Metodene for kvalitetssikring av emnene påvirkes dog i utgangspunktet ikke av dette.

Emneevalueringene følger de retningslinjer som er gitt for slik evaluering i «Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia», og som er omtalt på side 2 og 3 over. Programevalueringer skal også utføres etter den metoden som er angitt i håndboka, men programevaluering har så langt ikke blitt

gjennomført ved det integrerte mastergradsprogrammet i farmasi. Spesielt for farmasi er at det i tillegg til emneevalueringene har vært gjennomført en såkalt semesterevaluering. Denne «ekstraevalueringen» for farmasistudentene har vært begrunnet i at ekstra tett oppfølging var ønskelig når utdanningen både var nyetablert og tverrfakultær. Det ser ikke ut til å foreligge særskilte retningslinjer for gjennomføring av denne evalueringen, men møtereferater fra programutvalget for farmasi og evalueringsskjemaer som har vært brukt, viser at den har vært gjennomført som en skriftlig evaluering i kombinasjon med et møte mellom representanter for angjeldende studentkull og undervisere som har undervist farmasistudenter det aktuelle semesteret.

Som profesjonsstudium har det integrerte mastergradsstudiet i farmasi et betydelig innslag av praksis. Praksis gjennomføres i apotek over 23 uker i 8. semester og utgjør 30 studiepoeng. Praksis er organisert som et eget emne, og eksamen bedømmes med «bestått/ikke bestått». Evalueringen av praksis består av en skriftlig midtvurdering fra student og veileder (praksisstedets veileder) etter 12 uker og en avsluttende skriftlig praksisevaluering fra begge parter i nest siste uke av praksis. Praksisoppholdet kvalitetssikres i tillegg gjennom utformingen av en skriftlig plan for oppholdet og studentens loggbok (ikke obligatorisk).

Senter for farmasi arbeider også med å kvalitetssikre relevansen av utdanningen gjennom alumnivirksomhet. Et nettsted for tidligere studenter og ansatte er etablert, og det har blitt arrangert alumnitreff.

3.2.2 Komiteens drøftinger og vurderinger

Den sakkyndige komiteen har oppfattet at både studenter og ledelse ved farmasistudiene ved UiB står overfor enkelte organisatoriske utfordringer. På ledelsessiden er ikke rollefordelingen mellom lederen for Senter for farmasi, styringsgruppa for senteret og programutvalget for det integrerte mastergradsprogrammet alltid tydelig, og senterets plassering som en delvis selvstyrt enhet under Klinisk institutt 2 siden 2011 har, slik komiteen forstår det, ikke endret på dette. Etter hva komiteen kjenner til har det vært diskutert å legge ned den ledertunge (se 3.2.1 over) styringsgruppa, men det foreligger pr i dag ingen konkrete planer for dette. Komiteen er imidlertid av den oppfatning at man bør se nærmere på sammensetningen, og vurdere nødvendigheten av å ha en slik topptung styringsgruppe. I møte med komiteen ble det fra enkelte nevnt at et eget institutt for farmasi ville ha hatt identitetsmessige fordeler, men heller ikke denne ordningen oppfattes å være aktuell politikk i dagens situasjon. På tross av en viss diskusjon om styring og organisasjonsutvikling, er det dog ikke den sakkyndige komiteens oppfatning at dagens ordning representerer noen *vesentlig* ulempe for studenter og ansatte.

Fra studentenes side er det særlig de praktiske konsekvensene av organiseringen under Det medisinsk-odontologiske fakultet og Klinisk institutt 2 som framholdes som lite gunstige: komiteen ble under institusjonsbesøket fortalt at både tilgangen til lesesalsplasser og studieveiledning er dårligere enn hva den var før 2011. På den annen side ga studentene uttrykk for at de faglig sett har hatt fordel av sin nye organisasjonsmessige plassering. Det ligger utenfor komiteens mandat å ta stilling til disse vurderingene.

Emnene som inngår i farmasiutdanningen tilhører instituttene som tilbyr dem, og det samme gjelder kvalitetssikringen av dem. Slik «Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia» fastslår, er det den enkelte emneansvarlige som står for planlegging og gjennomføring av evalueringene. For farmasistudentenes vedkommende blir alle evalueringene behandlet i Programutvalg for farmasi.

Instituttene har ansvar for å rapportere resultatene til fakultetet. Emneevalueringene, kombinert med utdanningens særskilte semesterevaluering (se 3.2.1 over), sørger etter komiteens mening for at kvalitetssikringen av emner er vel ivaretatt, men vil anbefale at ordningen med semesterevalueringer også tas inn som en mulighet i kvalitetssikringshåndboka. Komiteen har for øvrig fått dokumentert at viktige endringer i undervisningen har kommet i stand som et resultat av disse evalueringene.

Komiteen stiller seg kritisk til at det ikke ser ut til å ha vært gjennomført noen programevaluering av programmet. Kvalitetssikringshåndboka fastsetter at en slik mer «omfattande evaluering […] av studietilboda» skal gjennomføres minst hvert femte år. Dertil kommer at «… nye tilbud bør evaluerast etter kortare tid». Tatt i betraktning at det integrerte mastergradsprogrammet i farmasi har eksistert i over ti år, mener komiteen at en slik evaluering bør foretas relativt raskt. Komiteen vurderer opplegget for programevalueringer, slik det er beskrevet i håndboka, som godt, men har altså ikke fått sett på gjennomføring og resultater for herværende program. Når komiteen dermed må konkludere med at kvalitetssikringen av programmet som helhet ikke er fullt ut tilfredsstillende, så vil den samtidig påpeke at bruken at tilsynssensor/programsensor og semesterevaluering innebærer at det langt fra er slik at helheten i programmet aldri har vært vurdert.

Med hensyn til veiledning av studentene er det komiteens vurdering at denne holder et godt nivå, men med et tydelig forbedringspotensiale. Til veiledningen i det selvstendige arbeidet til mastergraden (mastergradsoppgaven) stilles det ikke krav om særskilt opplæring for dem som skal veilede, og det er ikke obligatorisk med to veiledere (hoved- og biveileder). Komiteen er kjent med at det ved noen institutter ved UiB er en fast ordning med to veiledere til oppgaven, og mener at dette bør vurderes også å skulle gjelde for farmasistudentene. Et krav om at veiledere skal ha opplæring i veiledningspedagogikk bør vurderes når tilbudet om slik kompetanseheving er tilstrekkelig godt.

Hva veiledningen av studentene under praksisopphold angår, har komiteen fått vite at ledelse og programutvalg har begrensede muligheter til å stille krav til veilederne, ettersom disse ikke mottar betaling for oppgaven. Komiteen vil imidlertid anbefale at man ser nærmere på kvalitetssikringen av praksisoppholdet, og i den forbindelse vurderer mulige løsninger for kompensasjon i apotekene, slik det gis for veiledere ved praksisopphold for andre grupper i helsevesenet. Apotekforeningen, som er en vesentlig medspiller i organiseringen av praksisopphold, er en av antakelig flere parter som bør involveres i en diskusjon om dette.

Om øvrige forhold omkring studiet vil komiteen ellers bemerke at styringsgruppa for Senter for farmasi ser ut til å være uten studentrepresentasjon. Med referanse til universitetsloven § 4-4 om studentrepresentasjon bør slik representasjon sikres, under forutsetning av at styringsgruppa treffer beslutninger på linje med andre besluttende organer ved universitetet.

Innføringen av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) innebærer at institusjonene i høyere utdanning pr 1.1.2013 skal tilpasse sine fag- og studieplaner til rammeverket. Kunnskapsdepartementets skriver i den forbindelse at «Det grunnleggende elementet i kvalifikasjonsrammeverket er at kvalifikasjonene beskrives gjennom læring*sutbytte* og ikke gjennom *innsats*faktorer. (…) Læringsutbytte er beskrevet i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.» Læringsutbyttebeskrivelsene for det integrerte mastergradsstudiet i farmasi skiller ikke mellom disse kategoriene, og den sakkyndige komiteen anbefaler at beskrivelsene gjennomgås og omstruktureres i lys av dette.

4 Konklusjon

Den sakkyndige komiteen har i sitt mandat å vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet ved Universitetet i Bergen som helhet er tilfredsstillende i forhold til gjeldende forskrift og NOKUTs evalueringskriterier. Komiteen har derfor, i tråd med *Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning* og utover det som er anført i kapittel 3, vurdert systemets strukturelle oppbygging, den dokumentasjon det frambringer og de vurderinger av utdanningskvalitet som institusjonen selv gjør. Komiteen har sett på hvorvidt systemet er klart beskrevet og angir målsettinger, prosesser, aktører og fora som inngår. Ansvars- og arbeidsfordeling er vurdert, likeledes systemets forankring i ledelsen og i besluttende organer på ulike nivåer.

Etter komiteens vurdering gis arbeidet med studiekvalitet høy prioritet ved Universitetet i Bergen, og institusjonen har etablert et system for kvalitetssikring av utdanningen som er velegnet for å nå de mål den har satt seg for kvalitetsarbeidet. «Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia» framstår som et godt verktøy for arbeidet med kvalitetssikring og – utvikling. Håndboka dekker etter komiteens syn alle de hovedelementer det er rimelig å forvente at skal være på plass i et slikt system. Når det gjelder programevalueringer er retningslinjene imidlertid veldig fleksible og gir muligheter for store variasjoner med hensyn til gjennomføringen av slike evalueringer. Komiteen vil derfor anbefale at institusjonen ser nærmere på både gjennomføringsgraden og forståelsen av programevalueringer, samt publiseringen av dem i kvalitetsdatabasen.

Gjennom en mer inngående gjennomgang av kvalitetsarbeidet på to områder (forskerutdanning/integrert mastergradsprogram i farmasi) har komiteen sett kvalitetssikringssystemet i bruk, og samtidig konstatert at det gjøres et betydelig kvalitetsarbeid også på områder som ikke formelt omfattes av systemet. Dette betyr ikke at det ikke er sider ved kvalitetssystemet som kan forbedres, noe komiteen har påpekt i det foregående, og som gjenspeiles i kapittel 5 om komiteens råd til videre utvikling av kvalitetssikringssystemet ved Universitetet i Bergen.

Som en tydelig indikasjon på at universitetet jobber ambisiøst med sitt systematiske kvalitetsarbeid, har komiteen notert seg Samdalutvalgets innstilling (Revisjon av kvalitetssikringssystemet for utdanning – innstilling fra Samdalutvalget) fra 2008. Utvalget ble nedsatt for blant annet å følge opp anbefalingene fra NOKUTs evaluering av systemet for kvalitetssikring av utdanningen i 2007. Utvalgets mange og gode forslag er i stor grad fulgt opp i det systemet som nå foreligger.

Komiteens vurdering er at systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Bergen er tilfredsstillende, og den anbefaler at det godkjennes.

5 Komiteens råd om videre utvikling av kvalitetsarbeidet

Med utgangspunkt i de vurderinger som er gjort av systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Universitetet i Bergen, har komiteen følgende anbefalinger for videre utvikling av institusjonens kvalitetsarbeid:

- Universitetet bør se på om ikke kvalitetssikringssystemet også formelt bør omfatte ph.d.-utdanningen (tredje syklus). Når bl.a. emneevaluering og forskerutdanningsmelding allerede ligger inne som krav, fortoner det seg nærliggende å integrere forskerutdanningen i et samlet kvalitetssikringssystem.

- Påse at midtveisevalueringene inneholder et innslag av dokumentasjon av reell progresjon i forhold til prosjektplan (ph.d.- forskriftens bestemmelser om midtveisevaluering inneholder ikke dette i dag).

- Universitetet bør se på muligheten for å øke kapasiteten på kurs, seminarer og andre former for opplæring i veiledningspedagogikk for veiledere på alle nivåer.

- Komiteen anbefaler universitetet å vurdere en mer ensartet praksis mellom fakultetene med hensyn til organisering, roller, navn på organer og oppgavefordeling på forskerutdanningen.

- Institusjonen bør vurdere å stramme inn sin evalueringspraksis slik at det fastslås at emner og programmer der det nylig har skjedd store endringer blir evaluert raskere enn etter de tre (emne) og fem (program) år som håndboka for kvalitetssikring i dag fastsetter.

- Komiteen anbefaler at institusjonen ser nærmere på både gjennomføringsgraden og forståelsen av programevalueringer, samt publiseringen av dem i kvalitetsdatabasen.

- Det bør gjennomføres en programevaluering ved det integrerte mastergradsprogrammet i farmasi i løpet av kort tid.

- Det bør vurderes å innføre to veiledere pr student som en fast ordning for det selvstendige arbeidet i mastergraden for studenter ved profesjonsutdanningen i farmasi.

- Institusjonen bør initiere en diskusjon med alle relevante parter om mulige løsninger for kvalitetssikring av praksisperioden for farmasistudenter.

- Universitetet bør vurdere om det skal være studentrepresentasjon i styringsgruppa for Senter for farmasi.

- Komiteen anbefaler institusjonen å vurdere nødvendigheten av å ha et såvidt stort innslag av toppledelse i styringsgruppa for Senter for farmasi.

- Komiteen vil anbefale at UiB vurderer å sette samme karakterkrav for opptak til alle institusjonens doktorgradsprogram.

6 Vedlegg

6.1 Sakkyndig komités mandat

MANDAT FOR SAKKYNDIGE KOMITEER VED EVALUERING AV INSTITUSJONENES KVALITETSSIKRINGSSYSTEM

Fastsatt av NOKUTs styre 5. mai 2003, revidert 17.12. 2008, tilpasset Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 1. februar 2010.

Den sakkyndige komiteen skal evaluere institusjonens system for kvalitetssikring av utdanningen, og vurdere om dette er tilfredsstillende i forhold til gjeldende forskrift og NOKUTs evalueringskriterier.

Komiteen skal gi en entydig og begrunnet konklusjon om hvorvidt institusjonens system for kvalitetssikring er tilfredsstillende.

Evalueringen skal gjennomføres med en konstruktiv holdning til institusjonen, og komiteen skal også gi råd om det videre kvalitetsarbeid ved institusjonen.

Hvis evalueringen avdekker klare indikasjoner på alvorlig kvalitetssvikt i enkeltstudier, skal dette bemerkes i komiteens rapport. Komiteens vurdering skal baseres på følgende materiale:

- institusjonens beskrivelse av kvalitetssikringssystemet
- dokumentasjon av utført kvalitetssikring / kvalitetsarbeid som institusjonen legger fram. Komiteen kan be om å få seg forelagt et hvilket som helst materiale som den anser at kan ha betydning for vurderingen
- komiteens erfaringer og funn ved institusjonsbesøk. Komiteen avgjør hvem den vil treffe og hvilke enheter den vil besøke

Komiteen skal nedfelle sine vurderinger, konklusjoner og anbefalinger i en skriftlig rapport. Komiteen skal kvalitetssikre rapportens faktiske opplysninger før den avgis.

Komiteen arbeider på oppdrag fra og avgir sin rapport til NOKUT. Oppdraget er avsluttet når NOKUT har fattet vedtak i saken. Inntil oppdraget er avsluttet, skal de sakkyndige ikke ta del i den offentlige debatt om saken.

6.2 Dokumentasjon fra Universitetet i Bergen

Dokumentasjon mottatt forut for innledende besøk

- Presentasjon av UiB med oversikt over studietilbudene
- *Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia*
- *Utdanningsmelding 2010*
- *Utdanningsmelding 2011*
- *Utdanningsmelding 2012*
- *Notat til sakkyndig komité i NOKUT om status, suksesser og utfordringer i kvalitetsarbeidet ved Universitet i Bergen*

Dokumentasjon mottatt forut for hovedbesøket

Kvalitetssikring av forskerutdanningen:

- Forskrift for Ph.d.-graden ved Universitetet i Bergen
- Håndbok for forskerutdanningen
- Handlingsplan for forskerutdanningen
- Avtale ved opptak til organisert forskerutdanning
- Opptaksbrev til organisert forskerutdanning
- Framdriftsrapporter
- Eksempler på midtveisevalueringer
- Forskerutdanningsmeldinger 2011-2012
- Overgripende UiB-initierte undersøkelser
- Reglementer/retningslinjer for opplæringsdelen i fakultetenes doktorgradsprogrammer
- Bestemmelser/retningslinjer for organiseringen av veiledning i doktorgradsprogrammene
- Regler for universitetets forskningsutvalg
- UiBs oppsummering av forskningsutvalgets virksomhet 2009-2013
- Mandat for programutvalget for forskerutdanning ved Det medisinsk-odontologiske fakultet
- Mandat for forsknings- og forskerutdanningsutvalget ved Det humanistiske fakultet

Kvalitetssikring ved integrert mastergradsprogram i farmasi:

- Studieplan (inkl. plan for avvikling av praksis) for integrert mastergradsprogram i farmasi
- Eksempler på gjennomførte emneevalueringer ved programmet
- Eksempler på instituttenes rapportering om kvalitetsarbeid til fakultetet/programstyret
- Programsensorrapporter
- Programevaluering (sist gjennomførte)
- Avtale om veiledning av masterstudenter
- Utdanningsplan
- Kandidatundersøkelse

6.3 Program for den sakkyndige komiteens hovedbesøk ved institusjonen

Onsdag 11. september

Tid	Aktivitet - intervju/møte med
09.00 – 11.00	Internt komitémøte
11.15 – 12.00	Representanter for universitetets sentrale forskningsutvalg
12.00 - 13.00	**Lunsj**
13.15 – 14.00	Representanter for fakultetenes forsknings- og forskerutdanningsutvalg
14.15 – 15.00	Stipendiater/dr. gradsstudenter
15.15 – 16.00	Vitenskapelig ansatte med veiledningserfaring på ph.d.- nivå

Torsdag 12. september

Tid	Aktivitet - intervju/møte med
09.00 – 10.00	Internt komitémøte
10.15 – 11.00	Representanter for fakultetenes forskerutdanningskoordinatorer
11.15 – 12.00	Stipendiater/dr. gradsstudenter II
12.00 - 13.00	**Lunsj**
13.15 – 14.00	Representanter for programutvalg for farmasi
14.15 – 15.00	Representanter for styringsgruppe ved Senter for farmasi
15.15 – 16.00	Studenter, tillitsvalgte

Fredag 13. september

Tid	Aktivitet - intervju/møte med
09.00 - 10.00	Internt komitémøte
10.15 – 11.00	Emneansvarlige, farmasi
11.15 – 12.00	Studenter, ikke tillitsvalgte
12.00 – 13.00	**Lunsj**

13.15 - 13.45	Komitémøte
14.00 – 14.30	Tilbakemeldingsmøte
14.30 – 15.30	Komitémøte

6.4 NOKUTs kriterier for evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen

Evalueringskriteriene finnes i kapittel 6 i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften).

Kapittel 6 Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring av utdanningen

§ 6.1 NOKUTs evalueringskriterier

Ved evaluering av institusjonenes interne kvalitetsarbeid gjøres det en helhetlig vurdering av kvalitetssikringssystemet og institusjonenes aktive bruk av det. Det skal legges vekt på:

a. Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur: om institusjonen stimulerer til engasjement for kvalitetsarbeid blant ansatte og studenter og deres demokratiske organer,

b. Mål, plan og ledelsesforankring: om mål, ansvar, prosesser og aktører som inngår i kvalitetssystemet er klart beskrevet (systemets strukturelle oppbygning), og hvordan systemet for kvalitetssikring utvikles i tråd med institusjonenes behov,

c. Innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studiene: om sikring og vurdering av kvaliteten i hvert enkelt studium bygger på dokumentert informasjon som systematisk innhentes fra flere kilder, og om det er særskilte prosesser for å kvalitetssikre oppretting av nye studier,

d. Analyse, vurdering og rapportering: om den informasjonen som systemet genererer analyseres, vurderes og framstilles for ansvarlige fora og ledernivå,

e. Bruk av kunnskap til kvalitetsforbedring: om tiltak for forbedringer iverksettes på grunnlag av de kvalitetsanalyser som gjøres.

Merknad til kapittel 6

Institusjonene skal kontinuerlig og systematisk arbeide for å sikre og forbedre kvaliteten i utdanningen. Det interne systemet for kvalitetssikring av utdanningen skal frambringe kunnskap institusjonen trenger i sikringen og utviklingen av utdanningene som tilbys. Kvalitetssikringen skal omfatte alle studietilbud som en institusjon gir, alle deler av studiet og alle formidlingsformer. Gjennom faste rutiner og prosesser i en årlig syklus frembringes, vurderes og anvendes informasjon om det enkelte studium, og om institusjonens utdanningsvirksomhet generelt.

Institusjonens system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten er institusjonens eiendom. Det er derfor institusjonen selv som ut fra egen størrelse, faglig profil og andre lokale behov bestemmer hvordan det skal utformes. Det samme gjelder for den dokumentasjonen som systemet frembringer.